

der kunne opnå bredest mulig tilslutning, jfr. nedenfor. Det lader sig ikke på nærværende tidspunkt bedømme, om dette handlingsforløb er ensbetydende med, at de seneste års relativt gunstige udvikling på de begrænsede nedrustningsforanstaltningers område kan fastholdes, eller der blot har været tale om et vist træthedsfænomen på grund af aktiviteter, der udøvedes på FN's andre områder, først og fremmest i forbindelse med den særlige jubilæumssamling og Mølløst-drøftelserne.

I. Almindelig og fuldstændig nedrustning.

(Dagsordenens punkt 27).

A. Debatten.

1. Forbud mod anbringelse på havbunden og dennes undergrund af atomvåben og andre masseødelæggelsesvåben.

Som bilag til beretningen fra nedrustningsudvalget forelå bl. a. et revideret udkast til en konvention om forbud mod anbringelse på havbunden og dennes undergrund af atomvåben og andre masseødelæggelsesvåben. Det reviderede udkast var resultatet af langvarige forhandlinger i CCD på grundlag af det fælles amerikansk-sovjetiske udkast, som forelå på 24. samling. Det amerikansk-sovjetiske udkast blev på 24. samling kritiseret fra flere sider, og Sovjetunionen og USA besluttede derfor efter en omfattende debat at unnlade at introducere et resolutionsforslag om godkendelse af udkastet og i stedet at forelægge et forslag om sagens tilbagevisning til nedrustningsudvalget i Genève.

Ifølge det reviderede udkasts operative del forpligter parterne sig til ikke at anbringe atomvåben og andre masseødelæggelsesvåben såvel som afskydningsinstallationer eller andre faciliteter indrettet med henblik på oplagring, afprøvning eller brug af sådanne våben på havbunden og dennes undergrund uden for den i Genève-konventionen af 1958 fastsatte zonegrænse. Den samme forpligtelse gælder inden for den nævnte zone, dog ikke for kyststaten. Parterne forpligter sig desuden til ikke at bistå andre stater til at handle imod forbudet (art. I). Den ydre grænse for den i artikel I omhandlede zone fastsættes til 12 sømil i

overensstemmelse med Genève-aftalen af 1958 om territorialfarvandet og den tilstødende zone (art. II). Verifikationsproceduren (art. III) i tilfælde af begrundet mistanke om overtrædelse af aftaleforbudet kan gennemføres af den enkelte aftalepart ved egne midler eller med hel eller delvis bistand fra andre aftaleparter eller gennem en passende international procedure inden for rammerne af FN og i overensstemmelse med pagten. Såfremt tvivlsspørgsmål om forbudets overholdelse ikke lader sig løse ved den i aftalen instituerede verifikationsprocedure, skal sagen kunne rejses i sikkerhedsrådet i overensstemmelse med pagtens bestemmelser. Intet i den foreliggende aftale skal fortolkes som præjudicerende nogen aftaleparts holdning med hensyn til eksisterende internationale konventioner, herunder Genève-aftalen af 1958 om territorialfarvandet og den tilstødende zone, eller sådanne krav og rettigheder, som nogen aftalepart måtte påberåbe sig med hensyn til farvandene ud for deres kyster (art. IV). Aftaleparterne forpligter sig til at fortsætte forhandlingerne om yderligere nedrustningsskridt for at forhindre våbenkapløbet på havbunden og dennes undergrund (art. V). Enhver aftalepart kan fremsætte ændringsforslag til traktaten, og sådanne ændringsforslag træder i kraft for de parter, der accepterer dem, når et flertal af parterne har tiltrådt dem (art. VI). Fem år efter traktatens ikrafttræden skal der i Genève afholdes en revisionskonference for at sikre, at traktatens formål realiseres (art. VII). Enhver aftalepart kan træde tilbage fra traktaten, såfremt den finder, at ekstraordinære begivenheder i forbindelse med traktatens genstand har sat dens væsentligste interesser på spil (art. VIII). Traktatens bestemmelser er uden virkning for aftaleparternes forpligtelser i henhold til internationale aftaler om atomfri zoner (art. IX). Traktaten står åben for alle stater for undertegnelse og træder i kraft, når 22 stater, herunder depositarmagterne (som bliver USA, Sovjetunionen og Storbritannien) har undertegnet den (art. X).

Såvel Sovjetunionen som USA viede en stor del af deres indledende indlæg til det reviderede aftaleudkast. Fra sovjetisk side fremhævedes de ændringer, traktaten var undergået under forhandlingerne i Genève, herunder udarbejdelsen af en generel løfte-